

MAREK MATEJUN

Zakład Organizacji Przedsiębiorstw
Instytut Zarządzania
Politechniki Łódzkiej

OCENA SYSTEMU WSPOMAGANIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW PRZEZ PRZEDSTAWICIELI INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH W OTOCZENIU BIZNESU

Opiniodawca: prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron

Wyrazem zainteresowania i troski o rozwój małych i średnich przedsiębiorstw są strategie i programy, których celem jest wspieranie tego sektora gospodarki. Konceptcje takie przygotowywane są zarówno na szczeblu rządowym, na poziomie lokalnym – przez jednostki samorządu terytorialnego, jak również w wymiarze międzynarodowym. Skuteczność realizacji programów wspierania sektora MSP zależy jednak w znacznej mierze od lokalnych instytucji wdrażających programy oraz ponoszących odpowiedzialność za ich realizację.

Celem artykułu jest przedstawienie opinii na temat pewnych obszarów funkcjonowania systemu wspomaganie MSP wyrażonych przez przedstawicieli instytucji niekomercyjnych, wspierających sektor MSP w aglomeracji łódzkiej.

1. Wstęp

Lokalne instytucje stymulujące i wspierające rozwój przedsiębiorczości są jednym z elementów zapewniających skuteczność realizacji rządowych celów systemu wspomaganie małych i średnich przedsiębiorstw obejmujących prawne, finansowe, organizacyjne i informacyjno-szkoleniowe instrumenty wspierania działalności i rozwoju tego sektora gospodarki [6, s. 68]. Znaczącą grupę wśród nich stanowią **ośrodki innowacji i przedsiębiorczości** oraz inne organizacje, które w dużym zakresie zaczęły powstawać na początku lat dziewięćdziesiątych wraz z rozpoczynającymi się wówczas przemianami politycznymi i gospo-

darczymi, a podstawowym celem ich działania była pomoc w rozwiązywaniu problemów z jakimi borykali się polscy przedsiębiorcy [3, s. 12].

Do lokalnych instytucji wspierających przedsiębiorczość zalicza się ośrodki szkoleniowo-doradcze, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, inkubatory przedsiębiorczości, centra i parki technologiczne, centra transferu technologii, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, jak również fundusze wysokiego ryzyka (*venture capital*) [5, s. 7]. Instytucje takie są często tworzone przy współdziałaniu organizacyjnym i finansowym jednostek samorządu terytorialnego, stanowiąc jeden z instrumentów stymulowania przedsiębiorczości przez gminy i powiaty [1, s. 10]. Większość ośrodków pomocowych dla małych i średnich przedsiębiorstw działa na zasadach niekomercyjnych, co umożliwia im świadczenie usług na konkurencyjnych warunkach.

Wiele instytucji pomocowych działa obecnie w ramach rozwijającej się infrastruktury organizacyjnej Krajowego Systemu Usług (KSU), koordynowanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Ośrodki należące do sieci KSU objęte są systemem akredytacyjnym, nadzorowanym przez PARP, gwarantującym wysoki poziom świadczonych usług [4, s. 145]. Część instytucji działa też samodzielnie na obszarach lokalnych, inne funkcjonują w ramach większych organizacji o zasięgu krajowym (np. Fundusz Mikro, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej). Instytucje wspierające oferują różnorodne usługi skierowane do firm sektora MSP, w tym przede wszystkim usługi doradcze, szkoleniowe, informacyjne oraz finansowe [2, s. 7]. Oferta może obejmować również usługi prawne, ogólnobiznesowe czy promocyjne.

Instytucje wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa są narzędziami realizacji pomocy dla sektora MSP. Aby zapewnić właściwe warunki realizacji programów i strategii pomocowych, organizacje te muszą dysponować odpowiednimi instrumentami służącymi wspomaganie małych i średnich przedsiębiorstw. Oferta organizacji wspierających MSP powinna być **kompleksowa** i obejmować różnorodne usługi dla MSP. Usługi oferowane przez ośrodki wspierania małego biznesu powinny być **wysokiej jakości**, by mogły zwiększać konkurencyjność i efektywność działania firm z nich korzystających. Oferta skierowana do małych i średnich przedsiębiorstw powinna być też **konkurencyjna cenowo**, a w wielu przypadkach bezpłatna lub refundowana z przeznaczonych na ten cel środków. Bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na skuteczność systemu wspomaganie MSP jest również **łatwość dostępu** do usług organizacji wspomagających.

Lokalne instytucje wspomagające powinny w szczególności kierować swoją ofertę do firm istniejących w regionie ich działania. W celu zwiększenia skuteczności działania instytucje wspierające małe i średnie firmy muszą kooperować ze sobą (np. w ramach KSU), jak również z instytucjami koordynującymi politykę wspierania MSP na szczeblu centralnym.

Mali i średni przedsiębiorcy powinni mieć możliwość korzystania z całej gamy usług oferowanych przez ośrodki innowacji i przedsiębiorczości. Ważna jest w tym przypadku odpowiednia akcja informacyjna i dotarcie do szerokich grup właścicieli i menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw.

Najważniejszym zadaniem systemu wspomagania firm sektora MSP jest **eliminowanie barier działalności i rozwoju**, z którymi borykają się przedsiębiorcy. Pomoc oferowana przez instytucje pomocowe powinna zwiększać konkurencyjność firm, zarówno w aspekcie działania na rynkach regionalnych i lokalnych, jak również na rynku krajowym i rynkach międzynarodowych. Współpraca przedsiębiorców z instytucjami wspomagającymi powinna przynosić wymierne korzyści w postaci zwiększenia siły rynkowej firm sektora MSP.

W artykule zaprezentowano wyniki sondażu prowadzonego wśród przedstawicieli instytucji wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa na temat opinii dotyczących pewnych obszarów funkcjonowania systemu wspomagania MSP. Badanie przeprowadzono w najważniejszych instytucjach pomocowych działających na terenie aglomeracji łódzkiej. Analizy prowadzono w 2001 roku w formie ankiety, z której informacje zostały rozszerzone w wywiadzie swobodnym z pracownikami instytucji pomocowych. Na jego podstawie otrzymano odpowiedzi na pytania dotyczące oceny polityki rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw, usług, z oferty których najchętniej korzystają mali i średni przedsiębiorcy, form promocji i informowania o ofercie skierowanej do firm sektora MSP, przyczyn niskiego zainteresowania oraz propozycji zmian w systemie wspomagania MSP.

Badanie zostało przeprowadzone w sześciu instytucjach wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa, w Fundacji Inkubator (w tym przypadku analizowano oddzielnie 6 zakładów Fundacji Inkubator), Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Izbie Rzemieślniczej w Łodzi, Łódzkiej Izbie Przemysłowo-Handlowej, Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz w Funduszu Mikro [szersza charakterystyka instytucji: 4, s. 159-171]. W sumie przeprowadzono wywiady z 10 pracownikami instytucji wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa, działających na terenie aglomeracji łódzkiej.

2. Charakterystyka respondentów

Badane instytucje należą do najważniejszych organizacji niekomercyjnych wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa w aglomeracji łódzkiej. Na podstawie analizy dokumentów oraz informacji dotyczących działalności instytucji wspierających w tabeli 1 podano najważniejsze elementy charakterystyki badanych instytucji.

Spośród analizowanych instytucji wspierających MSP z aglomeracji łódzkiej, pięć należy do Krajowego Systemu Usług dla MSP. Większość instytucji działa na obszarze lokalnym i regionalnym, najczęściej obejmując swoim zasięgiem całe województwo. Niektóre swoim zasięgiem obejmują obszar całego kraju, posiadając przedstawicielstwa lokalne w wielu miastach Polski (Fundusz Mikro) lub współpracując z krajowymi organizacjami działającymi na rzecz przedsiębiorczości.

Tabela 1

Charakterystyka badanych instytucji wspierających MSP w aglomeracji łódzkiej

Nazwa instytucji	Rok założenia	osobowość prawna	ośrodek KSU	Obszar działalności			
				lokalny	regionalny	krajowy	międzynarodowy
Fundacja Inkubator	1992	tak	tak	X	X	X	X
Inkubator Przedsiębiorczości	1992	-	-	X	X		
Inkubator Firm Rodzinnych	1996	-	-	X	X		
Inkubator Ekologiczny i Nowoczesnych Technologii	1996	-	-	X	X		
Centrum Transferu Technologii	1995	-	-	X	X	X	X
Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości	1997	-	-	X	X	X	
Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości	1997	-	-	X	X		
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego	1992	tak	tak	X	X		
Izba Rzemieśnicza w Łodzi	1929	tak	tak	X	X		
Łódzka Izba Przemysłowo – Handlowa	b.d	tak	tak	X	X		
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości	1991	tak	tak	X	X	X	
Fundusz Mikro	1994	tak	nie	X	X	X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań.

Współpraca międzynarodowa dotyczy przede wszystkim Centrum Transferu Technologii działającego w ramach Fundacji Inkubator. Zestawienie usług proponowanych przez poszczególne instytucje przedstawiono w tabeli 2.

Badane instytucje pomocowe oferują kompleksową ofertę dla firm sektora MSP. Wszystkie rodzaje usług realizowane są wprawdzie tylko w jednym ośrodku (Fundacja Inkubator), oferta innych ośrodków uzupełnia się jednak i przedsiębiorcy mogą skorzystać z usług innego ośrodka, jeśli usługa nie wchodzi w zakres oferty danej organizacji.

Tabela 2

Zestawienie oferty badanych instytucji wspierających MSP w Łodzi.

Nazwa instytucji	Usługi							
	doradcze	szkoleniowe	informacyjne	prawne	finansowe	ogólnobiznesowe	promocyjne	inne
Fundacja Inkubator	X	X	X	X	X	X	X	X
Inkubator Przedsiębiorczości	X			X	X	X	X	
Inkubator Firm Rodzinnych	X			X	X	X	X	
Inkubator Ekologiczny i Nowoczesnych Technologii	X			X	X	X	X	
Centrum Transferu Technologii	X	X					X	X
Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości	X	X	X					X
Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości					X			
Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego	X		X		X			X
Fundusz Pożyczkowy					X			
Fundusz Poręczeń Kredytowych dla MSP					X			X
Izba Rzemieślnicza w Łodzi	X	X	X				X	
Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa	X	X	X	X			X	X
Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości	X	X						
Fundusz Mikro					X			

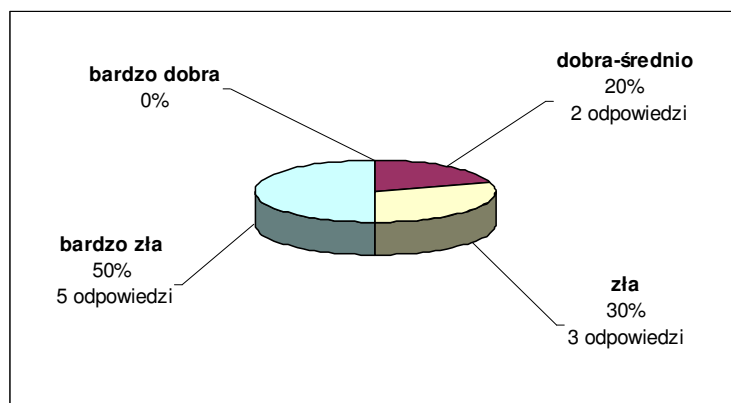
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań.

Instytucje oferujące pomoc finansową, z reguły, prowadzą w ograniczonym zakresie inne formy pomocy, chociaż korzystają z kontaktów z innymi ośrodkami wspierającymi MSP, co oznacza dużą specjalizację takich organizacji. Może to przynieść klientom korzyści w postaci wyższej jakości usług. Z drugiej strony przedsiębiorcy nie mogą często poświęcić zbyt dużo czasu na korzystanie z oferty kilku instytucji wspierających w celu dostępu do większej liczby usług. Znaczna część usług doradczych oraz ogólnobiznesowych

dostępna jest bezpłatnie dla małych i średnich przedsiębiorców, część usług może być również dofinansowana ze środków własnych instytucji oraz z budżetów gminy, państwa lub środków pomocowych UE.

3. Prezentacja wyników badań

Większość ośrodków wspierania MSP źle i bardzo źle ocenia **politykę rządu prowadzoną wobec małych i średnich przedsiębiorstw**. Tylko dwie spośród badanych instytucji oceniły politykę rządu jako dobrą, jednak z adnotacją „średnio” (rys. 1).

Rys. 1. Ocena polityki rządu wobec MSP przez instytucje wspierające przedsiębiorczość

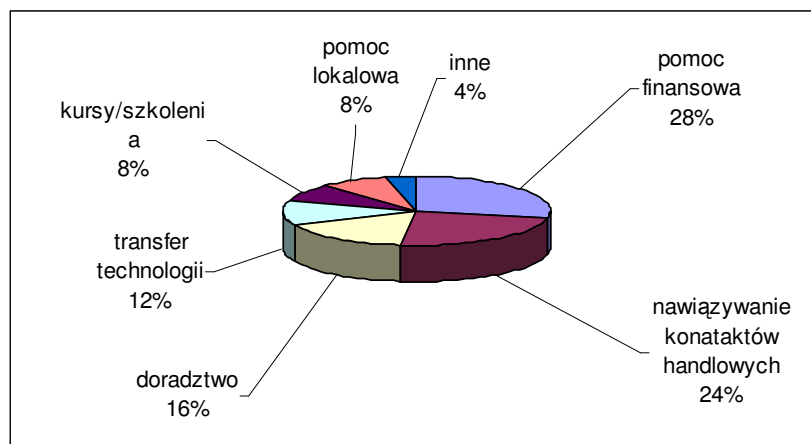
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań.

Na tak negatywną ocenę polityki rządu wobec MSP wpływ ma jakość współpracy instytucji wspierających z organizacjami rządowymi, realizującymi tę politykę. Zmiany organizacyjne w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wprowadziły zakłócenia w realizacji założeń polityki rządu wobec MSP, konieczność sprostania przez ośrodki sieci KSU wymaganiom nowej administracji, a także czasowe wstrzymanie pomocy rządu (zwłaszcza finansowej) dla instytucji wspierających MSP. W rezultacie przyczyniło się do faktycznych trudności w realizacji zadań wspierania małych i średnich przedsiębiorców.

Polityka rządu wobec MSP ma jedynie charakter deklaracyjny, zwłaszcza w aspekcie członkostwa w Unii Europejskiej. Brakuje natomiast realnych działań pomocowych dla sektora MSP ze strony rządu. Negatywnie oceniane są też warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, wśród których najbardziej negatywnie na sektor małych i średnich przedsiębiorstw wpływa niestabilność warunków prawnych, zarówno w sferze systemu prawa gospodarczego, cywilnego, jak i podatkowego.

Wśród przyczyn negatywnej oceny polityki rządu wobec MSP badane instytucje wspierające przedsiębiorczość wymieniały również niekorzystny Kodeks Pracy. Dodatkowo, prawo pracy nakłada na przedsiębiorców cały szereg obowiązków, które w znacznym stopniu zwiększają koszty zatrudnienia pracowników i negatywnie wpływają na wynik finansowy przedsiębiorstw.

W ramach sondażu przeprowadzono analizę dotyczącą rodzajów **usług, z których najchętniej korzystają przedsiębiorcy**. Przedsiębiorcy są najbardziej zainteresowani i najchętniej korzystają z pomocy finansowej (28% wskazań) oraz pomocy w nawiązywaniu kontaktów handlowych (24% wskazań) (rys. 2).

Rys. 2. Formy pomocy, z jakich najchętniej korzystają przedsiębiorcy, według instytucji wspierających MSP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

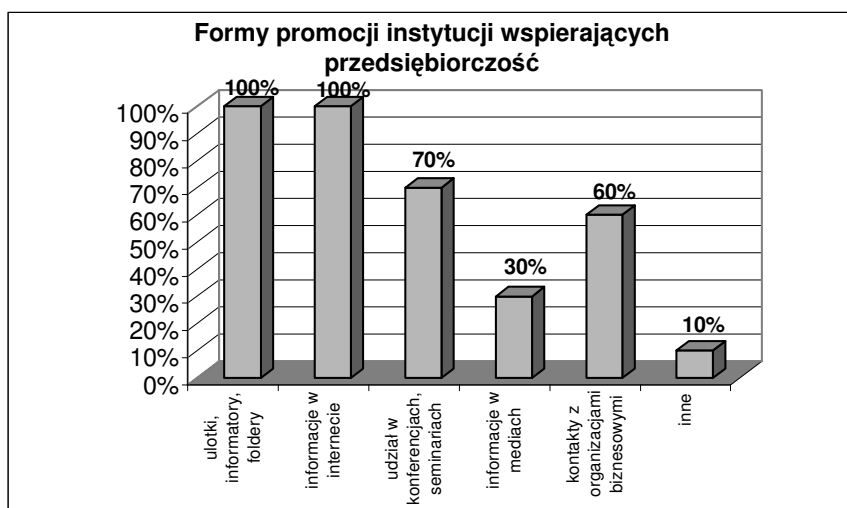
Na potrzebę pomocy finansowej niewątpliwym wpływ ma słaba kondycja ekonomiczno-finansowa polskich małych i średnich przedsiębiorstw, trudności z pozyskaniem zewnętrznych źródeł finansowania (zwłaszcza ze strony banków), a także wysokie koszty i wymagania dotyczące uzyskania kredytów. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że znaczna liczba podmiotów potrzebuje pożyczek na środki obrotowe, często nie myśląc nawet o długofalowym rozwoju poprzez inwestycje. Zdarza się, że przedsiębiorstwo zaciąga kolejny kredyt w innym źródle, by spłacić zaległe zobowiązania z innej pożyczki. Potrzeba nawiązywania kontaktów handlowych wynika z ogólnej recesji gospodarczej w kraju oraz z trudności ze zbytem towarów. Szczególnie korzystnie postrzegane są kontakty zagraniczne, często jednak polskie przedsiębiorstwa nie są w stanie konkurować jakościowo na zagranicznych rynkach.

Kolejne miejsca wśród najchętniej wybieranych form pomocy zajmują doradztwo (16%) i transfer technologii (12%). Małe i średnie przedsiębiorstwa korzystają z doradztwa w celu rozwiązania doraźnych problemów wynikających z działalności gospodarczej lub też poszerzenia swojej wiedzy o pewnych

obszarach tematycznych (np. polityce celnej). Należy zwrócić uwagę, że usługi doradcze są z reguły bezpłatne. Usługi z zakresu transferu technologii są szczególnie istotne w aspekcie zwiększania konkurencyjności polskich małych i średnich przedsiębiorstw.

Niskie zainteresowanie kursami i szkoleniami (8% wskazań) spowodowane jest koniecznością udziału w kosztach szkoleń, a także większym zaangażowaniem czasu przedsiębiorców w kursy i wieloetapowe szkolenia. Dlatego też niektóre instytucje jako inne usługi, z których chcą korzystać przedsiębiorcy, wskazywały potrzebę refundacji szkoleń i kursów. Pomoc lokalowa i ogólnobiznesowa jest również rzadko wymieniana (8% wskazań). Główną przyczyną tego jest jednak mała liczebność instytucji oferujących tego typu usługi (inkubatory), a także ograniczona grupa osób, do których taka pomoc jest adresowana (osoby chcące podjąć działalność gospodarczą czy bezrobotni).

Najpopularniejszymi formami **informowania o ofercie i promocji łódzkich instytucji wspomagających małe i średnie przedsiębiorstwa** jest internet oraz ulotki, informatory i foldery (rys. 3).

Rys. 3. Formy promocji łódzkich instytucji wspierających przedsiębiorczość
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

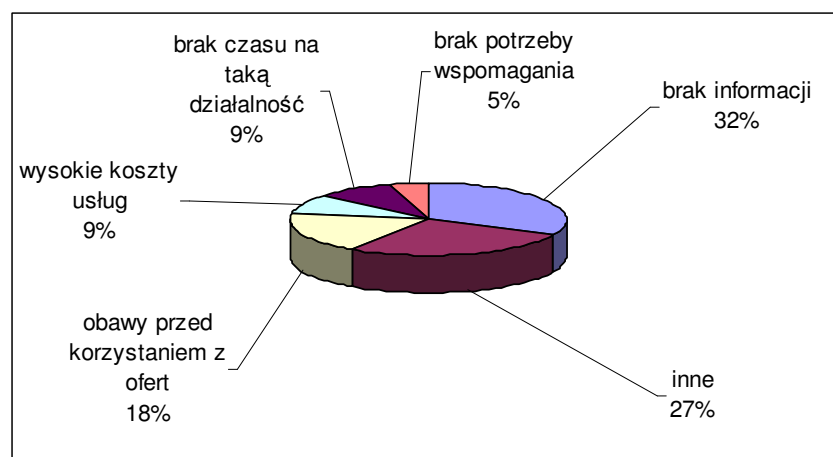
Jakość witryn internetowych poszczególnych organizacji jest jednak zróżnicowana. Część instytucji (Fundusz Mikro, Fundacja Inkubator, Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości) oferuje rozbudowane serwisy, w których przedsiębiorcy obok oferty i informacji o usługach mogą znaleźć informacje o historii organizacji czy też najnowsze informacje dotyczące pomocy dla sektora MSP. Na stronach ŁARR przedsiębiorcy mogą zapoznać się z regulaminem Funduszu Pożyczkowego oraz

Funduszu Poręczeń Kredytowych. Strony internetowe Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Łódzkiej Izby Rzemieślniczej zawierają natomiast mniejszą ilość informacji, ich wykonanie prezentuje niższy poziom techniczny, przez co zmniejszona jest ich użyteczność.

Również wszystkie badane instytucje korzystają z ulotek, informatorów oraz folderów do prezentacji swojej oferty. Najwyższy poziom merytoryczny i estetyczny prezentuje informator Krajowego Systemu Usług - Partner Przedsiębiorcy oraz materiały informacyjne Funduszu Mikro.

Większość analizowanych instytucji bierze również udział w konferencjach i seminariach (70%), jak również utrzymuje liczne kontakty z organizacjami biznesowymi i wspierającymi MSP (60%). Stosunkowo mało organizacji wykorzystuje media do informowania małych i średnich przedsiębiorstw o swoich usługach (30%). Wśród najpopularniejszych dróg docierania w ten sposób do przedsiębiorców wymieniano ogłoszenia prasowe. Innymi formami promocji instytucji wspierających przedsiębiorczość jest udział w imprezach targowych oraz wystawienniczo-handlowych (Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Izba Rzemieślnicza)

Wśród **przyczyn małego zainteresowania przedsiębiorców ofertą systemu wspomagania** małych i średnich przedsiębiorstw, łódzkie instytucje wspierające przedsiębiorczość wskazywały przede wszystkim brak informacji o systemie (32% wskazań). Wynika to przede wszystkim z trudności w dotarciu do przedsiębiorców i zainteresowania ich ofertą systemu wspomagania (rys. 4).

Rys. 4. Przyczyny małego zainteresowania przedsiębiorców systemem wspomagania MSP

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Przedsiębiorcy obawiają się korzystania z systemu wspomagania MSP (18% wskazań). Wynika to przede wszystkim z obawy przed spłatą zaciągniętych zobowiązań z powodu trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Do

korzystania z pomocy zniechęcają również wysokie koszty usług (9% wskazań), nawet częściowo refundowanych, a także brak czasu na zajmowanie się korzystaniem z systemu wspomagania (9% wskazań). Ta przyczyna wynika z licznych obowiązków, jakimi obarczeni są mali i średni przedsiębiorcy oraz wysokimi kosztami utrzymania pracowników, przez co wiele firm staje się biznesami rodzinnymi. Nieliczne instytucje wskazują na brak potrzeby wspomagania MSP (5% wskazań).

Występują również liczne inne przeszkody powodujące małe zainteresowanie przedsiębiorców korzystaniem z systemu wspomagania MSP. Instytucje wspierające wskazują tu brak uświadomienia przedsiębiorcom potrzeby korzystania z takiej formy pomocy, a także wymaganą dużą liczbę dokumentów przez instytucje wspierające (biznes-plany, informacje o obrotach, dochodach, zaświadczenia). Według opinii badanych instytucji wielu przedsiębiorców ogranicza swoje ryzyko do minimum, boi się inwestować i poszerzać swoją wiedzę. Problemem może być również zadłużenie przedsiębiorstw w ZUSie i innych instytucjach publicznych, przez co firmy takie nie mogą starać się praktycznie o żadne formy wsparcia finansowego.

Wśród **zmian proponowanych przez łódzkie instytucje wspierające** małe i średnie przedsiębiorstwa wymieniano przede wszystkim propozycje o charakterze systemowym, makroekonomicznym. Wśród nich najczęściej wymieniano zmianę polityki rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez przejście od polityki deklaratywnej do realnych działań, jak również wprowadzenie zmian w Kodeksie Pracy, które poprawią sytuację finansową i konkurencyjną polskich przedsiębiorstw, a także umożliwią pobudzenie gospodarki kraju. Instytucje wymieniały tu przede wszystkim dofinansowanie tworzenia nowych miejsc pracy, a także ograniczenie obowiązków nałożonych na pracodawców. Niezwykle istotna jest również lepsza realizacja zamierzeń rządu wobec MSP, zwłaszcza w aspekcie realnego wspierania finansowego małych i średnich przedsiębiorstw.

Kolejną sferą, w której zmiany proponują instytucje wspierające przedsiębiorczość jest system podatkowy, a w nim przede wszystkim stabilność przepisów oraz zachęcanie przedsiębiorców do rozwoju poprzez ulgi podatkowe z tytułu inwestycji.

Konieczne jest również obniżenie kosztów kredytów, gdyż ich obecna wysokość eliminuje szanse pozyskiwania kapitału przed przedsiębiorstwa z zewnętrznych źródeł finansowania. Instytucje wspierające przedsiębiorczość proponują również system tanich kredytów dla przedsiębiorstw, oferowanych po atrakcyjnych cenach i przy minimalnych formalnościach. Korzystnym rozwiązaniem byłoby również udzielanie firmom większej ilości pożyczek na cele obrotowe, co w dłuższym wymiarze czasu pozwoli przeznaczyć nadwyżki finansowe na inwestycje.

Instytucje wspomagające proponują również zmianę charakteru swoich instytucji, poprzez rozszerzenie oferty na większą grupę zainteresowanych małych i średnich przedsiębiorców. Efektywność systemu wspomagania MSP powinna być także zwiększona dzięki skutecznym działaniom wspierającym

młode firmy (działające do 2 lat), które roją nadzieje na szybki wzrost. Nie należy również zapominać o promocji ducha przedsiębiorczości w szkołach średnich i w uczelniach wyższych.

4. Podsumowanie

Na terenie aglomeracji łódzkiej działa wiele instytucji realizujących pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw. Część z nich należy do Krajowego Systemu Usług dla MSP, dzięki czemu zapewnione powinny być wysokie standardy ich działania.

Oferują one pełen zakres usług dostępnych dla MSP. Dostępne są zarówno usługi doradcze, szkoleniowe, informacyjne, prawne, jak również finansowe, promocyjne i ogólnobiznesowe. Poszczególne instytucje samodzielnie nie oferują zwykle wszystkich usług (wyjątek stanowi Fundacja Inkubator), jednak istotą systemu wspomagania MSP powinna być współpraca między ośrodkami zapewniająca możliwie kompleksową obsługę małych i średnich firm. Najbardziej kompleksową ofertę zapewniają inkubatory, jednak ich usługi skierowane są przede wszystkim do osób pragnących założyć działalność gospodarczą. W pozostałych przypadkach widać specjalizację ośrodków, z podziałem na usługi finansowe lub pozostałe.

Badane ośrodki oferują część usług bezpłatnie, część może być refundowana, a za inne przedsiębiorcy muszą zapłacić. Pożyczki oferowane przez fundusze oprocentowane są na preferencyjnych warunkach, jednak często zdarza się, że przedsiębiorstwa nie są w stanie spełnić pozostałych wymagań związanych z udzieleniem pomocy.

Niepokojąca jest bardzo negatywna ocena polityki rządu wobec MSP przez instytucje pomocowe, które są narzędziami realizacji tej polityki. Takie nastawienie może powodować trudności w skorzystaniu z pomocy przez wszystkich zainteresowanych. Bardzo realne zagrożenie dla całego systemu wspomagania MSP stanowi brak pomocy finansowej ze strony Państwa. Jest to szczególnie niebezpieczne dla sieci ośrodków należących do KSU, gdyż praktycznie uniemożliwia realizację zadań pomocowych.

Według instytucji pomocowych przedsiębiorcy są najbardziej zainteresowani i najchętniej korzystają z usług finansowych oraz z pomocy w nawiązywaniu kontaktów handlowych. Z drugiej strony często występuje jednak obawa przed zaciąganiem długoterminowych zobowiązań. Oznacza to, że przedsiębiorcy rzadko korzystają z pomocy finansowej w celach inwestycyjnych i rozwojowych, częściej myśląc o doraźnej pomocy, umożliwiającej najczęściej zakup środków obrotowych.

Instytucje wspomagające w szerokim zakresie stosują instrumenty promocji swoich usług, jednak jako główną przyczynę braku zainteresowania przedsiębiorców systemem pomocy wymieniają brak informacji o systemie

wspomagania MSP. Oznaczać to może niedopasowanie kanałów przekazu ich informacji do właściwych odbiorców z małych i średnich przedsiębiorstw.

W celu zwiększenia skuteczności systemu wspomagania MSP należy prowadzić bardziej efektywną politykę rządową wobec małych i średnich firm, która pozwoli na realizację konkretnych działań wobec tego sektora. Istotne jest również zwiększenie dostępności firm do usług finansowych poprzez obniżanie stóp procentowych oraz zapewnienie systemu tanich kredytów oferowanych przy minimalnych formalnościach.

Literatura

- [1] **Bończak-Kucharczyk E., Herbst K., Chmura K.:** Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość? Polska Fundacja Promocji Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 1998,
- [2] **Forin A., Łastowiecka A. (red.):** Partner przedsiębiorcy. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2001.
- [3] **Koncerczewicz B.:** Inkubatory przedsiębiorczości w północno-wschodniej Polsce. *Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*, nr 6/1998.
- [4] **Lachiewicz S. (red.):** Małe firmy w regionie łódzkim. Znaczenie – struktura – warunki działania. Politechnika Łódzka, Łódź 2003.
- [5] **Matusiak K.B., Zasiadły K.:** Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej, Warszawa 1998.
- [6] **Piasecki B. (red.):** *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*. PWN, Warszawa-Łódź 1998.

ESTIMATE OF SYSTEM OF HELPING OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES EXPRESSED BY REPRESENTATIVES OF INSTITUTIONS ACTING IN THE BUSINESS AREA

Summary

Strategies and programs related to advancement of sectors of small and medium enterprises express interests and cares about development of this sector. Such conceptions are prepared at government and local administration levels as well as in the international sphere. However, efficiency of programs of advancement of SMEs importantly depends on local institutions which are responsible of implementation and realization of this projects.

The main purpose of this article is to present the opinions about certain areas of SMEs helping system. This points of view are expressed by representatives of non-commercial institutions in Lodz agglomeration leaning sector MSP.

Źródło:

Matejun M., Ocena systemu wspomagania małych i średnich przedsiębiorstw przez przedstawicieli instytucji działających w otoczeniu biznesu, „Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, seria: Organizacja i Zarządzanie”, nr 41/2005, s. 49-60.